

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

**АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА
РЕГУЛАТОРНИЯ РЕЖИМ В БЪЛГАРИЯ,
СТИМУЛИРАЩ ПРИВЛИЧАНЕТО НА
ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕНЕРГИЯ ОТ ВЕИ**

**Игнат Томанов
заместник председател на ДКЕВР**

06 октомври 2006

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Съществено значение за практиката в Република България имат водната и геотермалната енергия, енергията от биомаса, ветровата и слънчевата енергия.

Водната енергия е основната и за сега най-широко и реално използвана част от ВЕИ. Технически възможният потенциал е изчислен на 15 млрд. kWh.

Енергията от малки ВЕЦ (до 10 MW) и геотермалната енергия са с ограничен ресурс и ще останат с относително малко бъдещо нарастване в общия енергиен баланс на страната. Съществено увеличение на дела на ВЕИ следва да се очаква от използването на биомасата, ветровата и слънчевата енергия.

Възобновяеми енергийни източници

Производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в Република България към момента се подпомага с преференциални цени.

В Закона за енергетиката (ЗЕ) (обн. 09.12.2003г., ДВ, бр. 107, изм. ДВ. бр. 74 от 08.09.2006 г.) е създаден отделен раздел “Производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници”.

Националните индикативни цели за насърчаване на потреблението на електрическа енергия, произведена от ВЕИ, се определят от Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката и енергетиката.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Националните индикативни цели за насърчаване на потреблението на електрическа енергия, произведена от ВЕИ, се определя като процент от годишното брутно потребление на електрическа енергия за следващите десет години в страната и се актуализират на всеки 5 години.

Съгласно националните индикативни цели производството на електрическа енергия се насърчава при:

- отчитане принципите на пазара на електрическа енергия;
- отчитане характеристиките на различните ВЕИ и технологии за производство на електрическа енергия;
- осигуряване на производителите на електрическа енергия най-малко еквивалентен ефект на преференциално третиране по отношение на приходите им от единица произведена електрическа енергия при промяна на механизма за насърчаване на производство на електрическа енергия от ВЕИ.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Приоритетно присъединяване – преносното предприятие и разпределителните предприятия са длъжни приоритетно да присъединят всички централи, произвеждащи енергия от ВЕИ, в т.ч. и от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, към преносната, съответно към разпределителната мрежа.

Задължително изкупуване, преференциални цени

- Общественият доставчик, съответно крайните снабдители, които имат лицензия за снабдяване с електрическа енергия са длъжни да изкупят цялото количество електрическа енергия, произведена от централа, използваща ВЕИ, регистрирано със сертификат за произход, с изключение на количествата за които производителя има сключени договори или с които участва на балансиращия пазар
- Общественият доставчик, съответно крайните снабдители са длъжни да изкупуват електрическата енергия, произведена от централи, използващи ВЕИ, в т.ч. и от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, по преференциални цени, съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ.

Преференциални цени

Понастоящем при производство на електрическа енергия се предвиждат преференциални цени за:

- ВЕЦ – 80 лв./MWh (без ДДС), при следните условия:
 - а) с горен изравнител, който позволява непрекъсната работа на централата с номинална мощност повече от два часа в денонощието;
 - б) с горен изравнител, който позволява непрекъсната работа на централата с номинална мощност повече от два часа в денонощието и с долен изравнител на тези ВЕЦ, които работят по зададен от министъра на околната среда и водите месечен график за ползване на водите на комплексните и значими язовири;
- в) цена за продажба на електрическа енергия от ВЕЦ с инсталирана мощност под 10 MW, с изключение на ВЕЦ, посочени в подточките а) и б) – за 2005г. е 79,44 лв./MWh
- от вятърни електрически централи с мощност до 10 MW – 120 лв./MWh (без ДДС)
- от вятърни електрически централи с нови съоръжения произведени след 01.01.2006 г. считано от 01.01.2007 г.:
 - За ветрови генератори с пълни ефективни годишни часове на работа до 2 250 часа, включително – 175 лв/MWh
 - За ветрови генератори с пълни ефективни годишни часове на работа над 2 250 часа – 156 лв/MWh

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Цените на електрическата енергия от ВЕИ са не по-ниски от 70 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдители и добавка определена от комисията по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник, съгласно Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия.

За насърчаване на производството от ВЕИ е регламентиран 12 годишен период на действие на преференциалното ценообразуване (Закон за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници, алтернативните енергийни източници и биогоривата –проект).

Произведената електрическа енергия от ВЕИ до 10 MW за 2004 г. и 2005 г., съответно възлиза на 1,05% и 1,71% от общото електропроизводство.

Състояние на ВЕИ в Република България

- Традиционен дългогодишен опит в използването на ВЕИ на водна енергия (микро, малки и средни ВЕЦ < 10 MW).
- Заявен е интерес от редица български и чужди фирми за изграждане на вятърни централи с обща инсталирана мощност от порядъка на 1700 MW. На няколко места в страната са монтирани единични ветрови генератори с малка мощност, които имат по-скоро експериментален характер.
- Наличие на сериозен енергиен потенциал от биомаса за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, неизползван до момента.
- Наличие на потенциал на геотермална енергия, използван понастоящем за оранжерии, курорти, балнолечебни цели, пригоден за битови цели и отопление.
- Наличие на голям енергиен потенциал от слънчева енергия, използван в момента за слънчеви термични системи за отопление и топла вода за бита, обществени и стопански обекти.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Предложени инвестиционни намерения за производство на електрическа енергия от фотоволтаични елементи, биомаса и биогаз.

Налице са инвестиционни програми за изграждане на малки ВЕЦ, но потенциалът за малки ВЕЦ е ограничен, (същите имат приблизително средна часова използваемост като вятърните централи), поради което тяхното бъдещо развитие не може чувствително да повлияе на изпълнението на задълженията на Република България.

Задълженията за изпълнение на програмата за производство на електрическа енергия, произведена от ВЕИ, в размер на 11% от брутното вътрешно потребление на страната до 2010 г. по Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз. Брутно потребление за 2005 г. е 32 млрд. kWh.

Реално изграждането на ветрови централи може да започне от 2008 г.

Действащите цени за производство на електрическа енергия в страните от ЕС за kWh са 7,12 – 11,9 €/kWh.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ДКЕВР счита за целесъобразно институционална подкрепа и стимулиране развитието на технологиите за производство на електрическа енергия от централи с ВЕИ на национално ниво поради следните причини:

- изпълнение на Директива 2001/77 на Европейския парламент и Съвет от 27.09.2001 г. за насърчаване на използването на електрическа енергия, произведена от ВЕИ, като важен приоритет за общността, както и сигурността и диверсификацията на енергийните доставки, опазване на околната среда и социално икономическото сближаване;
- изграждането на производство от ВЕИ е част от поетите задължения по отношение на изменение на климата, които България е поела в съответствие с протокола от Киото;
- гарантиране поддържането на доверието на инвеститорите към изработването и реализирането на инвестиционни проекти в областта на ВЕИ, както и финансова подкрепа при използването им на национално ниво;
- постигане на основните цели на ЗЕ, съгласно чл. 2, ал. 1, т. 5 от ЗЕ, а именно създаване на предпоставки за устойчиво развитие на използването на ВЕИ, в т.ч. И производство на електрическа енергия от тях в интерес на опазване на околната среда.

ДКЕВР е приложила финансова подкрепа на използването на възобновяемите енергийни източници на национално ниво с първичен източник вятър и вода, като е издала следните лицензии:

- за производство на електрическа енергия от водно електрически централи – 7 броя. Една от лицензиите е на “НЕК” ЕАД, включваща 14 броя водно електрически централи и 3 броя ПАВЕЦ с годишно производство от 3 544 GWh за 2005 г. Останалите лицензии са издадени на частни дружества;

- за производство на електрическа енергия от ветрови централи – 1 брой (с инсталирана мощност 33 MW), като предстои да бъдат издадени още 2 броя (с обща инсталирана мощност 100 MW).

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Закон за енергетиката предвижда за възобновяемите енергийни източници приемане на **“Наредба за издаване на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници и/или по комбиниран начин”**, която ще определи условията и реда за издаване на сертификати за произход.

Ролята на регулатора е да извършва:

- регистрация на производители на електрическа енергия от ВЕИ и по комбиниран начин;
- издаване на сертификати за произход, като официален непрехвърляем документ в електронен формат, който удостоверява производителя за количеството електрическа енергия произведена за определен период;
- отменя сертификат за произход при представяне на неверни сведения от производителя;
- създаване на регистър за сертификати за произход;
- следи производството от ВЕИ.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

За определяне на преференциална цена, ДКЕВР е приложила определени механизми за финансова подкрепа за използване на ВЕИ на Национално ниво, включително пряко ценово подпомагане.

Регулаторът прилага разходно-ориентирана цена (разходи +) при определяне на преференциални цени на ВЕИ.

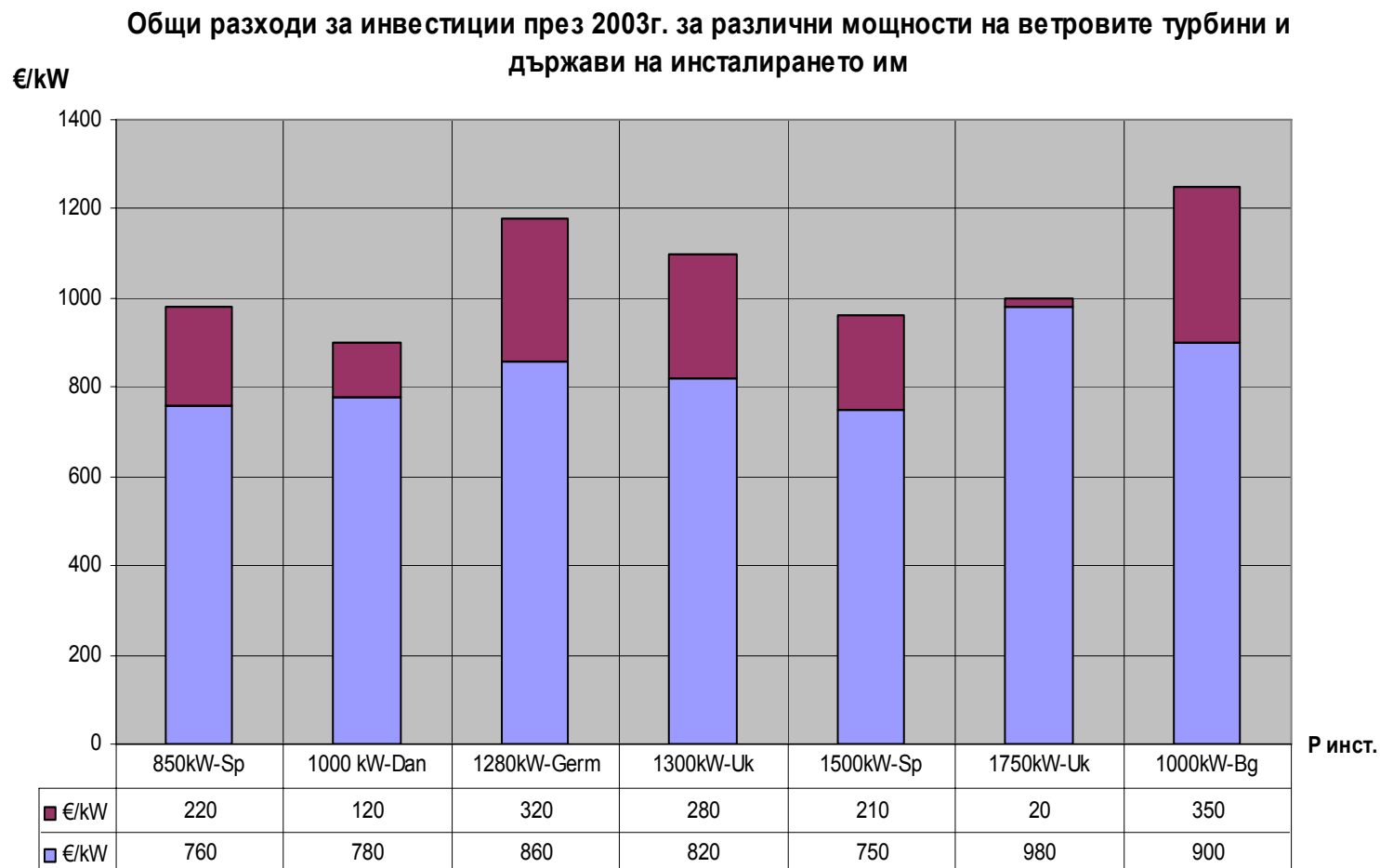
Главни параметри управляващи икономиката на ВЕИ енергията, включва следното:

- инвестиционни разходи;
- възвръщаемост на капитала;
- производство на електрическа енергия.

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Инвестиционни програми за производство на електрическа енергия от вятърни централи.

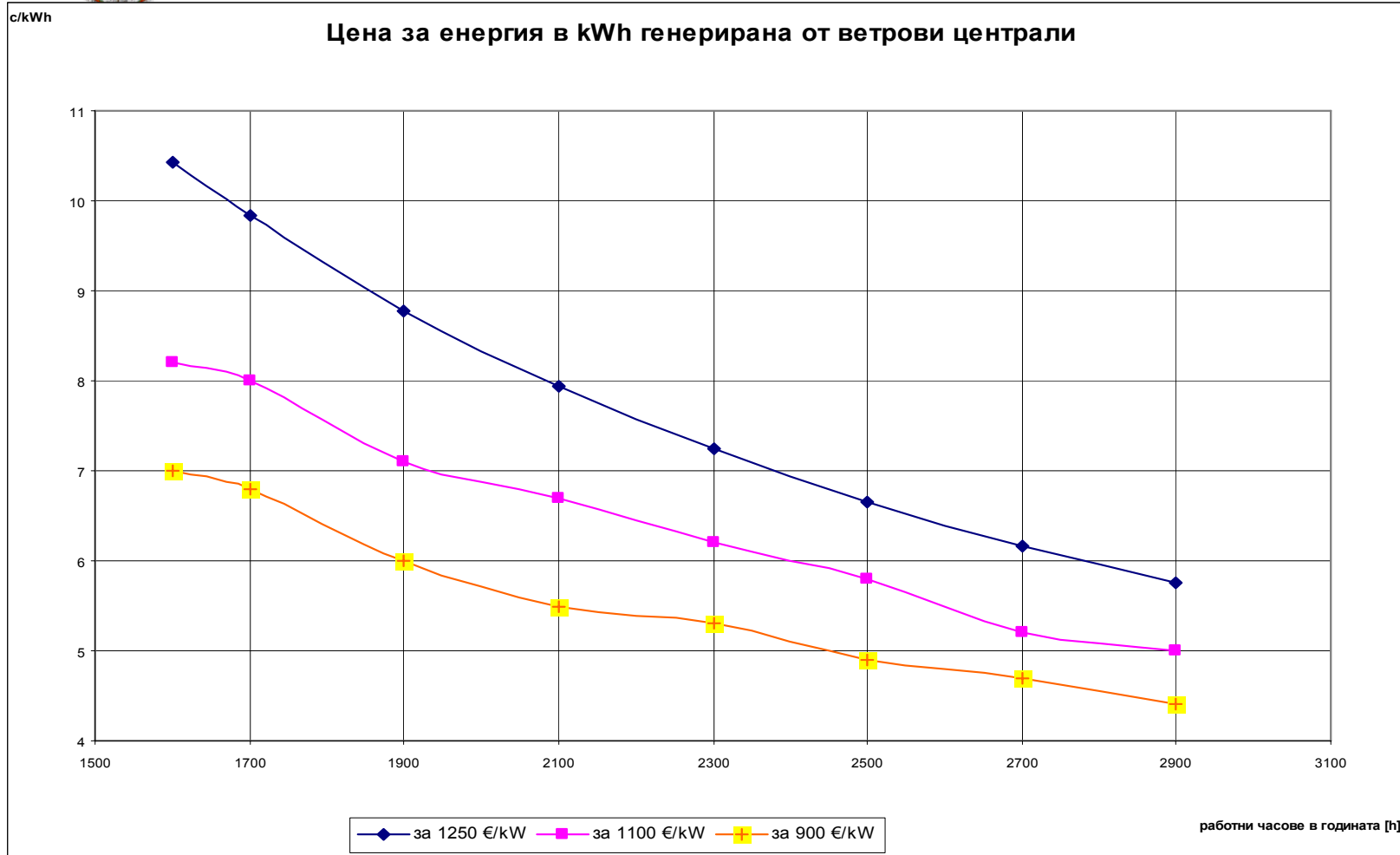

*-по високите разходи в легендата са разходи за турбина, фундамент, присъединяване към преносната и/или разпред. мрежа

** -по ниските разходи в легендата са други разходи

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

*-капиталови разходи в Вг проекта от 1250€ /kW са включени всички разходи, включително разходите за поддръжка и експлоатация.

** - капиталови разходи в ЕУ проекти при 900 € /kW и 1100 € /kW не са включени разходите за поддръжка и експлоатация

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

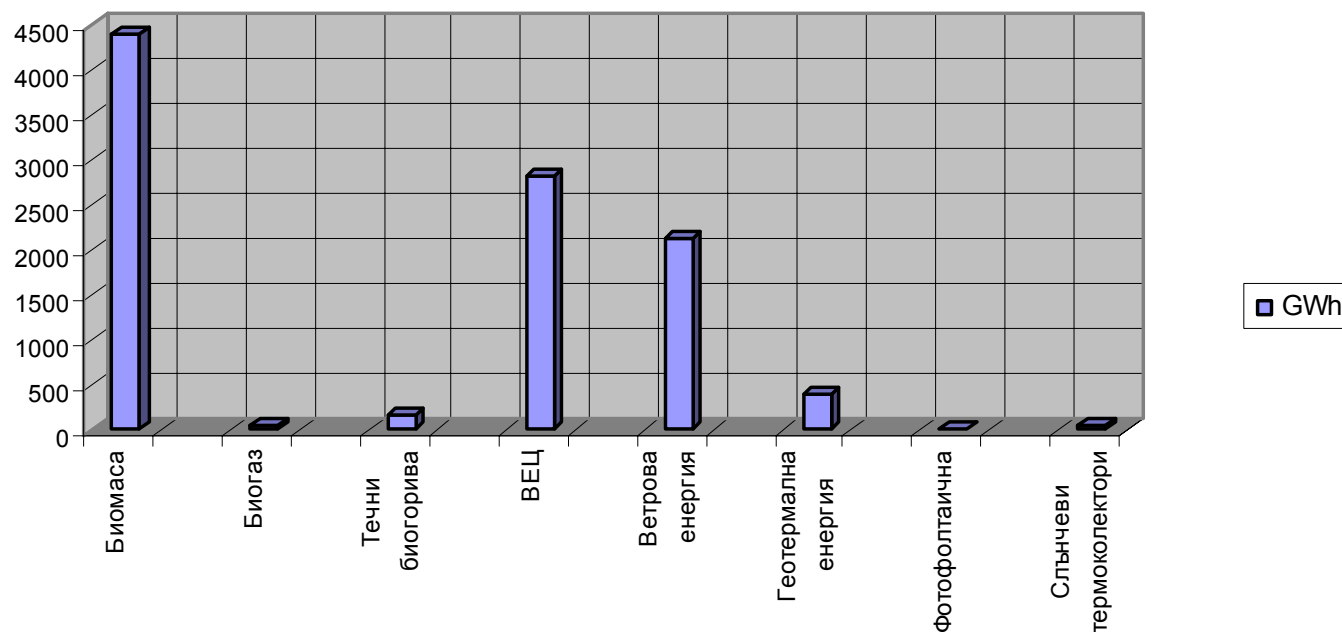
Технология	Технически възможен потенциал за производството на енергия от ВЕИ в GWh	
	до 2010 г.	до 2015 г.
Биомаса	4420	6514
Биогаз	57,84	1764
Течни биогорива	166,3	650
ВЕЦ	2813	3248
Ветрова енергия	2134	4468
Геотермална енергия	408	3145
Фотоволтаични инсталации	7	43
Слънчеви термоколектори	71,4	779

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Технически възможен потенциал за производство на енергия от ВЕИ до 2010 г.

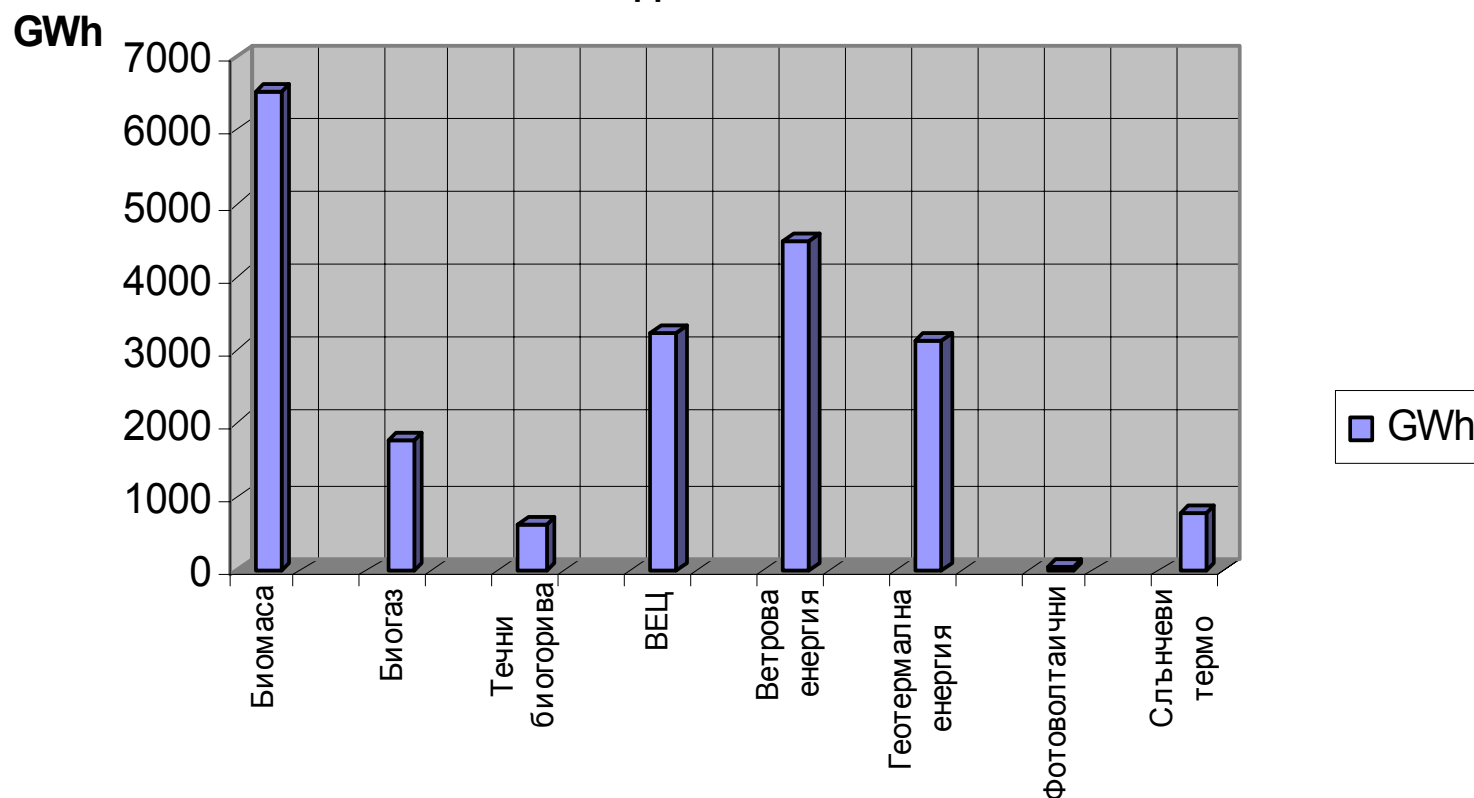
GWh

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Технически възможен потенциал за производство на енергия от ВЕИ до 2015 г.

Благодаря за вниманието

**инж. Игнат Томанов
заместник председател
на ДКЕВР**

tel.: + 359 2 9359611;

fax: +359 2 988 87 82 e-mail: itomanov@dker.bg

www.dker.bg